

21.11.2024

Kangasniemen kunnan lausunto Itäisen Suomen ohjelman luonnoksesta

Kangasniemen kunta pitää myönteisenä, että Suomen hallitus on tunnistanut Itä-Suomen voimakkaasti heikentyneen ja erittäin haasteellisen aseman Venäjän rajan mentyä kiinni. Esitetyssä Itäisen Suomen ohjelman luonnoksessa on tunnistettu alueen vahvuuksia, kehittämismahdollisuuksia ja esitetty hyviä toimenpiteitä, kuinka voidaan tukea esimerkiksi teollisuutta ja Itä-Suomen matkailua.

Kangasniemen kunta pitää hyvänä ajatusta, että Itä-Suomesta tehdään erityistalousalue, joka voi liittyä esimerkiksi yritystoiminnan vahvistamiseen ja uusien investointien houkuttelemiseen. Erityistalousalueen yhtenä kärkenä tulisi olla erilaiset verohelpotukset, joiden avulla kannustettaisiin yrityksiä investoimaan alueelle. Verohelpotukset tulisi olla pysyviä, koska Itä-Suomen kehitys on selvästi heikompaa, kuin pääkaupunkiseudun ja Länsi-Suomen. Itä-Suomessa tulisi ottaa käyttöön myös yritysten investointitukien korotukset. Alueelle tulisi kohdentaa uusia rahoitusresursseja, jotta alueen pitkäaikaiset rakenteelliset haasteet voidaan tehokkaasti ratkaista.

Myös matkailun kehittäminen, rahoituksen kohdentaminen KV-markkinointiin ja uusien matkailutuotteiden rakentamiseen ja testaamiseen tulisi olla yksi erityistalousalueen toimenpiteistä siten, että kokonaisuus tukeutuu kestävän matkailun kasvuohjelmaan ja kansainvälistymiseen. Itäisen Suomen ohjelman jatkovalmistelussa on otettava entistä tarkemmin huomioon myös Etelä-Savon kausiväestön suuri määrä ja potentiaali.

Etelä-Savossa tulisi toteuttaa monipaikkaisuuspilotti konkreettisenä ja alueellisesti kohdennettuna toimenpiteenä, joka tukee alueen elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä pitkällä aikavälillä. Pilotin tavoitteet, toteutus ja rahoitus tulisi olla osa Itäisen Suomen ohjelmaa. Monipaikkaisuuspilotointi Etelä-Savossa tarjoaisi mahdollisuuden kehittää alueen elinvoimaa, parantaa infrastruktuuria ja luoda uusia toimintamalleja, jotka tukevat paikkariippumatonta työtä ja yrittäjyyttä. Pilotin avulla voidaan luoda esimerkkejä ja käytäntöjä, jotka vahvistavat Itä-Suomen asemaa vetovoimaisena alueena sekä loma-asukkaille että paikallisille asukkaille ja yrityksille.

Loma-asukkaille sekä pysyville asukkaille nopeat tietoliikenneyhteydet ovat avainasemassa arjessa selviytymisen kannalta. Valokuituverkon kattavuus on turvattava Itäisen Suomen ohjelmassa. Lisäksi teleoperaattoreiden luopuminen 3G-verkosta on turvallisuusriski haja-asutusalueilla ja vaikeuttaa myös elinkeinotoimintaa, kuten maa- ja metsätalouden koneiden ja laitteiden toimintaa. Kattava ja luotettava tietoliikenne- ja puhelinyhteys on elintärkeä ja siksi niiden varmistamiseksi tulee osoittaa kansallinen tukiohjelma, joka tulisi liittää osaksi Itäisen Suomen ohjelmaa.

Tietoliikenneyhteyksien rinnalla myös kantaverkon kehittäminen on tärkeä teema osana Itäisen Suomen ohjelman valmistelua. Kangasniemen kunta katsoo, että uusiutuvan energian tuotannon mahdollisuudet on turvattava tasapuolisesti koko maassa ja esimerkiksi vetytalouden investoinneille on luotava suotuisa toimintaympäristö myös itäiseen Suomeen. Vihreä siirtymän investoinnit ja puhtaan energian hankkeet ovat merkittävässä roolissa myös Itä-Suomen elinvoiman kannalta. Sähkönsiirron infrastruktuuria on vahvistettava, jotta puhtaan energian hankkeet voivat toteutua.

Osaamisen vahvistamisella ja työvoiman saatavuudella on keskeinen rooli, jotta alue kansainvälistyy, kykenee vahvistamaan TKI-toimintaansa sekä luomaan mahdollisuuksia vihreälle siirtymälle, digitalisaatiolle ja matkailulle. Etelä-Savon alueen matalan koulutustason vuoksi itäisessä Suomessa olisi tarve palauttaa toisen asteen koulutuspaikkoja sekä aikuisopintotuki alan vaihtajille ja toisen tutkinnon suorittaville. Itäisen Suomen positiivinen erityiskohtelu tulisi ottaa käyttöön koulutuksen pito- ja vetovoiman parantamiseksi, koska alueen nuorista merkittävä osa hakeutuu nyt opiskelemaan muualle Suomeen.

Kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistamisessa tulisi huomioida itäisen Suomen erityispiirteet siten, että sen avulla vahvistetaan Itä-Suomen kuntien taloutta ja rahoitusasemaa. Itä-Suomen elinvoimaa ei ole ilman vahvoja ja investointikykyisiä kuntia.